

Opptrappingsplan for klimaforskning

Regjeringen i gangsetter arbeidet med en opptrappingsplan for klimaforskning. - *Regjeringen vil prioritere forskning på områder der forskningen kan gjøre en forskjell i forståelsen og håndteringen av klimautfordringen, og der Norge – og norsk forskning - kan gjøre en forskjell, sier forskningsminister Tora Aasland.* I forbindelse med budsjettet for 2010 vil regjeringen komme tilbake med en konkretisering av strategiene og et forslag til en konkret opptrappingsplan.

Behovet for kunnskap

Klimautfordringene krever en langsiktig og kraftfull forskningssatsing rettet mot samfunn, forvaltning og næringsliv. Det trengs kunnskap både om klimautviklingen og konsekvenser av og tilpasning til klimaendringene, om klimapolitikk, tiltak og utslippsreduksjoner.

Regjeringen er opptatt av at forskningsresultatene og kompetansen som blir utviklet, skal tas i bruk. Derfor er det viktig med god kunnskapsoverføring, samarbeid mellom sektorer og andre tiltak som legger til rette for bruk av forskning.

Det er nødvendig med kunnskap om hvordan klimaet endrer seg, både i nordområdene, regionalt og lokalt. For Norge som kystnasjon gjelder dette ikke minst havområdene og havets betydning for klimautviklingen.

Kunnskap om konsekvenser og tilpasning er nødvendig for å redusere økologisk, helsemessig, samfunnsmessig og næringsmessig sårbarhet. Det er også nødvendig med kunnskap som sikrer en høy norsk egenproduksjon av mat innenfor et endret klima. Samtidig kan klimaendringene også innebære nye muligheter for verdiskaping og innovasjon i norsk næringsliv.

For å utvikle en god klimapolitikk trengs kunnskap om rettslig rammeverk, virkemidler og teknologi som effektivt reduserer utslipp samtidig med at andre viktige mål og verdier ivaretas. Også i arbeidet mot en ny internasjonal klimaavtale forventes styrket fokus på effekter og tilpasning, og sammenheng mellom klima, energi og utvikling. Samtidig trengs samfunnsvitenskapelig forskning om barrierer og incentiver for implementering.

Forutsetninger

En opptrapping av klimaforskningen forutsetter at forskningsmiljøer, næringsliv og forvaltning deltar aktivt og samlet. Satsingen vil stille store krav til forskningsmiljøene og forutsetter ny kapasitet og tilgang til storskala forskningsinfrastruktur og dataserier. Skal satsningen lykkes må den være langsiktig og stimulere til varig vekst i de beste fagmiljøene

Internasjonalt er klimautfordringen nå en drivkraft for innovasjon. God kopling og integrering med eksisterende satsinger er viktig. Ikke minst må norsk forskning sees i sammenheng med internasjonale satsinger på området, og knyttes til vårt engasjement i både nordisk og europeisk samarbeid og til bilaterale forskningsavtaler.

Hovedområder

Regjeringen har bedt Norges forskningsråd om innspill til fokusområder og innretning for en opptrapping av klimaforskningen. Satsingene skal spesielt bygge opp under områder der Norge har verdiskapingsmuligheter, spesiell kompetanse eller tradisjon, forutsetninger og behov, og der Norge har et globalt ansvar.

Til grunn for sitt innspill har Forskningsrådet blant annet lagt Nasjonal handlingsplan for klimaforskning (2006), Lavutslippsutvalgets rapport og andre sentrale dokumenter. Ut fra behovene som regjeringen vektlegger, og innspillet fra Forskningsrådet, peker følgende hovedområder seg ut for en satsing på klimaforskning

Temaområde 1: Klimautvikling og klimaendringer. Dette omfatter blant annet forskning som kan redusere usikkerheten om hvorfor og hvordan klimaet endrer seg og gi mer kunnskap om ekstremvær og om endringer i Nordområdene og regionale og lokale klimascenarier.

Temaområde 2: Konsekvenser av og tilpasning til klimaendringer. Dette området knytter seg til forskning om økologiske, samfunnsmessige, helsemessige, økonomiske og næringsmessige konsekvenser av klimaendringene og tilpasninger med sikte på redusert sårbarhet i Norge og i utviklingsland.

Temaområde 3: Klimapolitikk. Temaområdet kan blant annet omfatte forskning om virkemidler for å nå globale og nasjonale klimamål, holdninger og adferd og tiltak for stimulering til utvikling og implementering av ny teknologi og praksis.

Temaområde 4: Tiltak og utslippsreduksjoner. Dette omfatter blant annet teknologi- og praksisendringer nasjonalt og internasjonalt som kan gi verdiskaping med reduserte utslipp.

I tillegg tenkes globalisering, næringsutvikling og forutsetninger for forskning som tverrgående innsatsområder.

Strategisk samarbeidsforum

Regjeringen har etablert et strategisk samarbeidsforum for klimaforskning og bruk av forskning, kalt Klima21. Forumet skal utvikle og skape grunnlag for gjennomføring av en helhetlig og bredt forankret strategi for norsk klimaforskning. Klima21 skal også være pådriver, gi innspill og ta initiativ til koordinering overfor andre klimarelevante FoU-prosesser. Forumet skal bidra til å sikre at norsk forskningsinnsats og forskningsfinansiering ses i sammenheng med klimaforskning i Norden, Europa og internasjonalt og være en viktig dialogpartner i gjennomføring. Regjeringen ønsker at Klima21 skal bidra til at forskningsresultater tas i bruk, gjennom initiativer og forslag til tiltak som kan styrke bruken av forskningsbasert kunnskap.

En styringsgruppe er allerede etablert for første fase av arbeidet som er perioden desember 2008 til desember 2009. Styringsgruppa skal utvikle en bred og samlende strategi for forskning og utvikling (FoU) for klimaforskningen, med et begrenset antall prioriterte satsingsområder. I tillegg skal de gi råd og innspill til prioriteringer i opptrappingsplanen for klimaforskning.

Regjeringen er opptatt av god dialog mellom ulike strategi- og budsjettprosesser som berører norsk klimapolitikk og norsk FoU-innsats. Det gjelder blant annet Energi21 og OG21, som er FoU-strategier for henholdsvis energi-bransjen og olje- og gasssektoren, og regjeringens FoU-satsing på fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring. Det gjelder også det nyoppnevnte utvalget som skal utrede samfunnets sårbarhet og behov for tilpasning til konsekvensene av klimaendringene og det nystartede arbeidet i strategisk råd for miljøteknologi.

Videre arbeid

I forbindelse med budsjettet for 2010 vil regjeringen komme tilbake med en konkretisering av strategiene og et forslag til opptrappingsplan. Innspill fra Klima21 og andre relevante prosesser vil veie tungt i dette arbeidet.

